

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/114/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318204025
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2318204025.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom u otca, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, dieťa rodičov - matka: C. B., D. E., nar. XX.X.XXXX, bytom B. X, v konaní zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Eva Koleničová, s.r.o., so sídlom 919 52 Dolné Dubové 249, IČO: 53 598 806 a otec: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/X, F., v konaní zastúpený: Advokátska kancelária BÁNOS & KOŠŤTOVÁ, s.r.o., so sídlom Hlavná 979/23, Galanta, IČO: 47 551 372, o návrhu otca na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 12P/73/2018-824 zo dňa 29.marca 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Galanta č.k. 12P/73/2018-892 zo dňa 11.10.2022 sa v napadnutej časti vo výroku I., II., III. a v závislých výrokoch IV., VII., VIII. a IX. **p o t v r d z u j e .**

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. zveril mal. do osobnej starostlivosti otca, výrokom II. zaviazal matku prispievať na výživu mal. sumou po 100 Eur mesačne, výrokom III., upravil styk matky s maloletým tak, že táto je oprávnená stretávať sa s maloletým dieťaťom každý nepárny kalendárny týždeň v mesiaci od piatka od 15:00 hod. do nedele do 17:00 hod., s tým, že maloleté dieťa si v určený čas vyzdvihne pred bydliskom otca a po skončení styku maloleté dieťa otcovi v určenom čase na tom istom mieste vráti. Výrokom IV. zmenil rozsudok Okresného súdu Galanta č. k. 21P/151/2017-72 zo dňa 12.01.2018 v časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Výrokom V. a VI. priznal znalkyni PhDr. Linde Katona, PhD., z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých znalečné vo výške 54,80 Eur a upravil uctáreň, aby túto sumu poukázala znalkyni, výrokom VII. rozhodol o povinnosti otca nahradiť trovy štátu vo výške 507,48 eur, výrokom VIII. rozhodol o povinnosti matky nahradiť trovy štátu vo výške 707,48 eur a výrokom IX. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd rozsudok po citácii § 26, § 24 ods. 4, § 43 ods. 1, § 25 ods. 1, 2, § 28 ods. 1, § 62 ods. 1 - 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zák. č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine (ďalej len ZoR) vecne odôvodnil tým, že Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že návrh otca na zmenu zverenia maloletého A. do výlučnej osobnej starostlivosti otca je dôvodný a je potrebné zmeniť úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu obsiahnutú v rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 21P/151/2017-72 zo dňa 12.01.2018, nakoľko od posledného rozhodnutia súdu o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu citovaným rozhodnutím došlo k takej podstatnej

zmeny pomerov na strane účastníkov konania, ktorá odôvodňuje zmenu výchovného prostredia u maloletého A.. Rešpektujúc potreby maloletého dieťaťa a vychádzajúc zo skutočnosti, že sa o maloleté dieťa dlhodobo stará otec (minimálne od nariadenia neodkladného opatrenia uznesením Okresného súdu Galanta č. k. 12P/73/2018-27 z 29.5.2018), v ktorej starostlivosti súd - až na skutočnosť, že na strane otca boli zistené známky ovplyvňovania maloletého dieťaťa týkajúce sa jeho zverenia - nezistil iné nedostatky, ako aj skutočnosť, že od nariadenia striedavej starostlivosti súdom v tomto konaní (dňa 25.6.2020), táto forma starostlivosti sa prakticky ani nerealizovala, súd v súlade so závermi znaleckého dokazovania, návrhom otca a odporúčaním kolízneho opatrovníka, maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti otca, nakoľko iné rozhodnutie by vzhľadom na aktuálny postoj maloletého dieťaťa k rodičom, nebol v jeho záujme. Súd prihliadol na názor maloletého dieťaťa, ktoré prezentovalo vôľu byť zverený do striedavej starostlivosti, avšak ťažiskom a rozhodujúcim pre rozhodnutie súdu boli závery znaleckého posudku znalkyne PhDr. Lindy Katona, PhD., č. 37/2021 z 18.12.2021, ktorá svoje závery potvrdila aj ústne pred súdom, kedy s poukazom na zistený výrazný konflikt lojality maloletého voči obojmu rodičom, ako aj s ohľadom na možnosti rodičov zabezpečiť adekvátne striedavú osobnú starostlivosť, aj so zreteľom na osobnostné charakteristiky rodičov, negatívny vzťah medzi nimi, konfliktnú komunikáciu a znevažovanie toho ktorého rodiča, striedavú osobnú starostlivosť neodporúčala, resp. na základe výsledkov znaleckého skúmania skonštatovala, že maloleté dieťa by malo zabezpečené lepšie podmienky pre svoj telesný, intelektuálny a morálny vývoj v domácnosti otca s tým, že navrhla rozšírenú úpravu styku matky s maloletým tak, aby sa pri styku s dieťaťom prispôbovala matka. Uvedené závery znaleckého posudku pri svojom rozhodnutí súd akceptoval v plnom rozsahu.

3. Zároveň súd rozhodol, že obaja rodičia majú právo maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, nakoľko nezistil dôvody na strane ani jedného z rodičov, pre ktoré by bolo potrebné výkon týchto rodičovských práv obmedziť u niektorého z nich, prípadne pozastaviť ich výkon alebo rodičov pozbaviť výkonu týchto rodičovských práv.

4. Nakoľko súd maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti otca, bolo potrebné rozhodnúť o vyživovacej povinnosti matky k maloletému dieťaťu. Súd pri rozhodovaní o výške výživného vychádzal jednak z veku a odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, ktoré v čase rozhodovania má 8 rokov a desať mesiacov, navštevuje 3. ročník základnej školy, je zdravé, výdavky má bežné, primerané veku (podľa vyčíslenia otca 249,- Eur mesačne), jednak z možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov a výživné zo strany matky na maloleté dieťa určil počnúc dňom rozhodnutia vo veci samej v súlade s návrhom kolízneho opatrovníka sumou 100,- Eur mesačne, nakoľko túto sumu považoval za adekvátnu vzhľadom na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, pričom súd uplatnil aj tzv. valorizačnú klauzulu v zmysle § 78 ods. 3 ZR a prihliadol na vývoj životných nákladov. Súd pri rozhodovaní o výške výživného vychádzal okrem odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa aj z možností a schopností matky, ako výživou povinného rodiča, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, prihliadol na jej príjem zo zamestnania u zamestnávateľa G. H. I. vo výške 863,- Eur brutto/mesačne, ktorý dosahuje na základe pracovnej zmluvy od 1.2.2022, resp. príjem od predchádzajúceho zamestnávateľa H. J. I. K. v priemernej čistej mesačnej výške 575,82 Eur (za obdobie 8/2020 - 1/2022), ako aj ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej je možné postihnúť príjem povinného rodiča približne v rozsahu 25 % - 30 % na plnenie všetkých jeho vyživovacích povinností s prihliadnutím na osobitosti daného prípadu, čo v danom prípade u matky pri jej posudzovaných príjmoch predstavuje rozpätie súm 215,- až 258,- Eur mesačne (príjem 863,- Eur brutto/mesačne,) resp. rozpätie súm 143,- až 172,- Eur mesačne (príjem 575,82 Eur), matka podľa zistení súdu inú vyživovaciu povinnosť nemá (dcéra B. je už plnoletá). Súd ďalej poznamenáva, že vyživovacia povinnosť na maloleté dieťa pritom prináleží obojmu rodičom, t. j. nielen tomu rodičovi, ktorý deti nemá vo svojej osobnej starostlivosti, v tomto prípade je to matka, u otca je však táto povinnosť čiastočne vykompenzovaná práve osobnou starostlivosťou, ktorú maloletému dieťaťu poskytuje. Pokiaľ matka prispeje na výživu maloletého dieťaťa mesačne sumou 100,- Eur, a otec prispeje polovicou, t. j. sumou 50,- Eur, nakoľko druhú polovicu kompenzuje osobnou starostlivosťou o maloleté dieťa, a pripočíta sa k tomu aj príjem otca titulom prídavku na maloleté dieťa, tak na strane maloletého dieťaťa vznikne finančná čiastka na jeho výdavky vo výške 175,88 Eur mesačne (100 + 50 + 25,88), čím vznikne zatiaľ dostatok finančných prostriedkov na krytie osobných potrieb maloletého dieťaťa. Takto ustálená výška výživného podľa názoru súdu korešponduje aktuálnym potrebám maloletého dieťaťa a zodpovedá aj kritériám Zákona o rodine.

5. Čo sa týka úpravy styku matky s maloletým dieťaťom, súd tento upravil v súlade s návrhom otca a kolízneho opatrovníka na každý nepárny kalendárny týždeň v mesiaci od piatka od 15:00 hod. do nedele do 17:00 hod., s tým, že maloleté dieťa si matka v určený čas vyzdvihne pred bydliskom otca a po skončení styku maloleté dieťa otcovi v určenom čase na tom istom mieste vráti, nakoľko z dokazovania vyplynulo, že maloleté dieťa sa nachádza v starostlivosti matky v jej domácnosti každý druhý týždeň cez víkendy, pričom okrem tohto bežného styku súd nepovažoval za potrebné upravovať styk matky s maloletým aj počas prázdnin, či sviatkov v roku, keďže otec súdu vyjadril, že nemieni brániť maloletému v stretávaní sa s matkou, resp. maloletý sa pri rozhovore s kolíznym opatrovníkom viackrát vyjadril, že chodí k matke aj na dlhšie.

6. Súd ďalej apeloval na rodičov, aby v záujme maloletého dieťaťa pri výkone svojich rodičovských práv začali kooperovať, akceptovať rolu druhého rodiča v živote maloletého, zmenili prístup a postoj jeden druhému, aby sa odbúral ich negatívny vplyv na maloleté dieťa, ktorý sa prejavil znalcom zisteným konfliktom lojality u maloletého voči oboj rodičom, čo rozhodne nie je v jeho záujme, zároveň sa zdržali akéhokoľvek negatívneho pôsobenia na maloleté deti, či už vo forme nedostatočnej prípravy a motivácií k styku s matkou, resp. sprievodných neprímeraných vzájomných verbálnych útokov rodičov.

7. Keďže rozhodnutie o zmene úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu bolo v danom prípade závislé od odborných znalostí, bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie uznesením č. k. 12P/73/2018-216 zo dňa 8.7.2019, kedy súd ustanovil za znalkyňu na vypracovanie znaleckého posudku z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a klinickej psychológie dospelých PhDr. Lindu Katonu PhD., rodičom maloletého dieťaťa uložil povinnosť zložiť preddavky v súvislosti s vykonaním znaleckého dokazovania, každému v sume 500,- Eur, ktorú povinnosť si otec maloletého dieťaťa splnil a na účet súd zložil preddavok, ktorý je evidovaný pod položkou D14/55/2019, pričom matka maloletého dieťaťa si túto povinnosť nespĺnila. Ustanovená znalkyňa doručila súdu spolu s vypracovaným Znaleckým posudkom č. 19/2019 z 22.10.2019 aj vyúčtovanie odmeny za vypracovanie znaleckého posudku, ktoré jej bolo priznané uznesením č. k. 12P/73/2018-296 zo dňa 4.11.2019 v celkovej sume 973,44 Eur, z ktorej pripadá na každého z rodičov 1/2, t. j. suma 486,72 Eur. Keďže matka maloletého dieťaťa nezložila preddavok na trovy znaleckého dokazovania, znalkyni bola vyplatená odmena za vypracovanie znaleckého posudku v časti 486,72 Eur z preddavku zloženého otcom a časť v sume 486,72 Eur, pripadajúca na matku maloletého dieťaťa, zo štátnych prostriedkov. Po odpočítaní odmeny z preddavku zloženého otcom, tomuto vznikol preplatok vo výške vo výške 13,28 Eur. Následne po vrátení veci tunajšiemu súdu odvolacím súdom ustanovená znalkyňa v zmysle uznesenia súdu prvej inštancie prijatého na pojednávaní dňa 17.6.2021, predložila súdu dňa 29.12.2021 doplnujúci Znalecký posudok č. 37/2021 z 18.12.2021 spolu s vyúčtovaním odmeny a náhrady hotových výdavkov za vypracovanie doplnujúceho znaleckého posudku, ktoré jej bolo priznané uznesením č. k. 12P/73/2018-710 zo dňa 11.1.2022 v celkovej sume 986,72 Eur, ktorá suma bola znalkyni vyplatená vo výške 300,- Eur z preddavku zloženého matkou maloletého dieťaťa evidovaného pod položkou registra D14/30/2021, vo výške 13,28 Eur z preddavku zloženého otcom maloletého dieťaťa evidovaného pod položkou registra D14/55/2019 a zvyšok vo výške 673,44 Eur zo štátnych prostriedkov. Ustanovená znalkyňa bola predvolaná na pojednávanie na podanie ústneho doplnenia znaleckého posudku, na ktorom sa osobne zúčastnila 29.3.2022. Znalkyňa v deň pojednávania predložila súdu vyúčtovanie za účasť na súdnom pojednávaní, kedy si v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 491/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, vyúčtovala odmenu a náhradu hotových výdavkov za účasť na súdnom pojednávaní pri použití vlastného osobného motorového vozidla v celkovej výške 54,80 Eur (hodinová odmena podľa § 3 citovanej vyhlášky MS SR za účasť na pojednávaní 2 hodiny x 13,28 Eur/hod., t. j. 26,56 Eur; hotové výdavky podľa § 14 citovanej vyhlášky MS cestovné náhrady za každý 1 km jazdy Nové Zámky - Galanta a späť = 2 x 45 km x (0,193 Eur/1km) t.j. 17,37 Eur plus 90km x 4,7 litrov/100 x cena benzínu, t.j. 4,23 Eur, t. j. spolu 21,60 Eur, náhrada za stratu času 2 x 3,32 Eur/hod., t. j. 6,64 Eur), ktorá jej bola priznaná v celkovej výške 54,80 Eur zo štátnych prostriedkov. V súvislosti so znaleckým dokazovaním v konaní teda bola zo štátnych prostriedkov vyplatená suma v celkovej výške 1.214,96 Eur (486,72 Eur za Znalecký posudok č. 19/2019 z 22.10.2019, vypracovaný znalkyňou PhDr. Lindou Katona PhD. + 673,44 Eur za doplnujúci Znalecký posudok č. 37/2021 z 18.12.2021, vypracovaný znalkyňou PhDr. Lindou Katona PhD. + 54,80 Eur za účasť a výsluch znalkyne PhDr. Lindy Katona PhD. na pojednávaní súdu 29.3.2022).

8. Nakoľko je rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa, a teda ide o konanie, v ktorom je záujem maloletého dieťaťa prvoradou prioritou, je nevyhnutné

vzniknuté trovy štátu, a to aj s poukazom na výsledok konania, rozdeľovať pomerne medzi obidvoch rodičov s tým, že trovy štátu znášajú rodičia každý v jednej polovici. Keďže štát v konaní titulom trov dôkazu, ktoré neboli kryté zo zložených preddavkov na trovy dôkazu účastníkmi konania, uhradil sumu vo výške 1.214,96 Eur, z ktorej sumy pripadá na jedného rodiča polovica, teda suma 607,48 Eur/rodič, súd s poukazom na uvedenú argumentáciu vyššie, zaviazal na náhradu trov štátu obidvoch rodičov pomerne. Keďže otec zložil preddavok na trovy znaleckého dokazovania v súdom určenej výške 500,- Eur (D14 55/2019), ktorý bol spotrebovaný v priebehu konania, matka zložila preddavok vo výške 300,- Eur (D14 30/2021), ktorý bol taktiež spotrebovaný v konaní, matka je povinná zaplatiť trovy štátu vo výške o 200,- Eur viac ako otec, teda je povinná nahradiť sumu 707,48 Eur a otec je povinný nahradiť sumu 507,48 Eur.

9. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov konania nárok na ich náhradu nepriznal, keďže žiaden z účastníkov nepodal návrh na náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 57 CMP a ani súd nevzhladol dôvod pre iné rozhodnutie v prejednávanej veci.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie matka. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd žiadnym spôsobom neodôvodnil, v čom spočívala podstatnosť zmeny pomerov a ak usúdil, že došlo k podstatnej zmene, má za to, že ide o nesprávne skutkové zistenia. Navyše, súd prvého stupňa sa odvolal na skutočnosť, že sa o maloleté dieťa dlhodobo stará otec (minimálne od nariadenia neodkladného opatrenia uznesením Okresného súdu Galanta č.k. 12P/73/2018-27 zo dňa 29.05.2018). Stav v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia však nemôže byť kritériom pre posudzovanie veci samej. V danom prípade súd prvej inštancie nedostatočne a nesprávne právne posúdil najlepší záujem dieťaťa. Maloletý A. viackrát jednoznačne uviedol, že chce byť s oboma rodičmi narovnať. Matka maloletému chýba a neexistuje dôvod, pre ktorý by mala byť z jeho života prakticky vylúčená, a to ani v prípade negatívneho vzťahu medzi otcom a matkou. Matka je odkázaná na minimálny kontakt, v dôsledku čoho nemôže realizovať nielen svoje rodičovské práva, ale ani rodičovské povinnosti. Poukázala na Nález Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 4189/18 (ďalej ako „nález“), z ktorého plynú závery argumentačne použiteľné aj v podmienkach Slovenskej republiky a tiež rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 09.10.2020, sp. zn. 14CoP/22/2018.

11. Ďalej súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku uvádza, že maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti otca v súlade so závermi znaleckého dokazovania, návrhom otca a odporúčaním kolízneho opatrovníka, pričom údajne prihliadol na názor maloletého. V konečnom dôsledku však tento názor nebol pri rozhodovaní zohľadnený. Znalkyňa pri formulovaní svojich záverov jednostranne uvádzala argumenty v neprospech striedavej osobnej starostlivosti, avšak nezhľadela možnosti a okolnosti, za ktorých by sa striedavá osobná starostlivosť mohla realizovať. Príkladom je situácia, kedy by bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti, avšak na vyrovnanie rozdielu medzi hmotným zabezpečením matky a otca by bol otec zaviazaný uhrádzať výživné. Výživné by tak pokrylo chýbajúce finančné prostriedky na to, aby mohla matka maloletého vozit' do školy v F.. Inou alternatívou by bolo, že by síce otec pri striedavej osobnej starostlivosti nebol povinný platiť výživné, avšak rozdiel v hmotnom zabezpečení by vynahrádzal tým, že by maloletého vozil on. Znalkyňa tiež uviedla, aby sa matka prispôbovala styku. Ide však o jednostranné znevýhodňovanie jedného rodiča v tom smere, že otec maloletého dieťaťa má dieťa v podstate bez komplikácií „k dispozícii“, a teda svoje rodičovské práva a povinnosti môže vykonávať bezprostredne, avšak matka by mala v porovnaní s otcom vynaložiť neprimerane vysoké finančné výdavky, ako aj vynaložiť viac času na to, aby sa vôbec k svojmu maloletému dieťaťu dostala.

12. Nie je prekážkou nariadenia striedavej starostlivosti, ak jeden z rodičov s nariadením striedavej starostlivosti nesúhlasí. Nesúhlas jedného z rodičov musí byť dôkazmi podložený na základe preukázateľných a racionálnych dôvodov. Ak by aj nebola striedavá osobná starostlivosť vhodná, súd sa nezaoberal otázkou, či by nebolo v záujme maloletého dieťaťa, aby bol zverený do výlučnej osobnej starostlivosti matky. Má za to, že pri šetrení pomerov bolo preukázané, že aj matka sa dokáže o maloletého plnohodnotne postarať. Matka maloletého má za to, že Rozsudok súdu prvého stupňa ju jednostranne a bezdôvodne vylučuje zo synovho života, a to priamo (určením styku iba každý nepárny kalendárny víkend), avšak aj nepriamo, z pohľadu finančných možností, keďže v minulosti sa striedavá osobná starostlivosť nerealizovala z dôvodu, že matka nemala finančné prostriedky na to,

aby maloletého vozila do školy v F. (kým pracovala v F., maloletého vozila do a zo školy cestou do a z práce, avšak po ukončení pracovného pomeru už to nebolo v jej možnostiach). Súčasne uvádza, že za predpokladu, že by odvolací súd nevyhovel odvolaniu v súvislosti s osobnou starostlivosťou o maloletého, matka žiada o určenie výživného v nižšej sume, než v akej bolo určené Rozsudkom. Suma 100,- Eur je pre matku maloletého príliš vysoká, a to aj vzhľadom na zmenu pomerov na strane matky. Od 25.04.2022 pracuje matka ako upratovačka u zamestnávateľa L. M. I. C. M. B. B. s pracovným úväzkom 80% a s mesačným príjmom v sume cca. 430,- Eur.

13. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti matka navrhuje, aby odvolací súd napadnuté výroky rozsudku zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne, aby sám vo veci rozhodol, a to tak, že maloleté dieťa bude zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pričom ota zaviazá prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 100,- eur mesačne. Matka maloletého bude realizovať osobnú starostlivosť o maloletého od piatku párneho kalendárneho týždňa od 13.00 hod. do piatku nepárneho kalendárneho týždňa do 13.00 hod. Otec maloletého bude realizovať osobnú starostlivosť o maloletého od piatku nepárneho kalendárneho týždňa od 13.00 hod. do piatku párneho kalendárneho týždňa do 13.00 hod.

- Alternatívne matka navrhuje, aby bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pričom miestom odovzdania a prevzatia maloletého A. na výkon striedavej osobnej starostlivosti bude bydlisko matky. Matka maloletého bude realizovať osobnú starostlivosť o maloletého od piatku párneho kalendárneho týždňa od 13.00 hod. do piatku nepárneho kalendárneho týždňa do 13.00 hod. Otec maloletého bude realizovať osobnú starostlivosť o maloletého od piatku nepárneho kalendárneho týždňa od 13.00 hod. do piatku párneho kalendárneho týždňa do 13.00 hod.

Navrhovaná úprava (obe alternatívy) je matkou navrhnutá za účelom udržiavania pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho styku maloletého s obidvoma rodičmi maloletého, pričom matka je otvorená návrhom otca na realizáciu styku s maloletým.

- V prípade, že bude súd presvedčený o tom, že striedavá osobná starostlivosť nie je pre maloletého vhodná, matka navrhuje, aby bolo maloleté dieťa zverené do jej osobnej starostlivosti, pričom ota zaviazá prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 250,- eur mesačne.

- V prípade, že v súvislosti s osobnou starostlivosťou a stykom nebude odvolaniu vyhovené, matka rozporuje výšku výživného, ktorou ju súd prvého stupňa Rozsudkom zaviazal uhrádzať. Výživné vo výške 100,- eur mesačne je pre matku vzhľadom na jej majetkové pomery príliš vysoké.

14. K odvolaniu matky sa vyjadril otec. Uviedol, že má za to, že za posledné rozhodnutie vo veci, od ktorého došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu výchovného prostredia maloletého je považovaný rozsudok Okresného súdu Galanta č. k. 21P/151/2017-72 zo dňa 12.1.2018, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletého dieťaťa rozvedené, kedy bola schválená dohoda rodičov, v zmysle ktorej sa maloleté dieťa zverilo na čas po rozvoze manželstva do osobnej starostlivosti matky a otec maloletého dieťaťa bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 200,- Eur mesačne, a to vždy k 15. dňu, toho ktorého mesiaca vopred do rúk matky, pričom styk otca s maloletým ostal neobmedzený. Nakoľko následne vyvstala preukázaná potreba vydania neodkladného opatrenia vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému vzhľadom na nezodpovedné konanie matky vo vzťahu k tomuto, ktoré bolo nariadené uznesením Okresného súdu Galanta č.k. 12P/73/2018-27 z 29.5.2018, ktorým súd maloleté dieťa dočasne ponechal v starostlivosti otca až do právoplatného skončenia konania vo veci samej (Krajský súd Trnava uznesením č. k. 23CoP/52-2018-90 z 30.7.2018 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil), má za to, že v rámci konania súd zisťoval skutkové okolnosti prípadu dôkladne a svoje rozhodnutie v konečnom dôsledku oprel o správne zistený faktický stav veci.

15. Neodkladné opatrenie vo svojej podstate má za úlohu dočasne upraviť stav, konkrétne do rozhodnutia vo veci samej tak, ako tomu bolo i v tomto prípade. Avšak skutočnosť, že otec maloletého zabezpečuje starostlivosť o tohto nepretržite po dobu 4 rokov, neznamená, že z jeho strany ide o nerešpektovanie inštitútu neodkladného opatrenia ako prostriedku na dočasnú úpravu pomerov iba z dôvodu, že praktická realizácia starostlivosti otca o maloletého kopírovala výrok neodkladného opatrenia. Otec maloletého matke nikdy žiadnym spôsobom nebránil v styku s maloletým, tento nikdy neobmedzoval a matke bolo vždy, ak mala táto záujem, umožnené, aby s maloletým trávila čas podľa

vlastného uváženia. Skutočnosť, že matka maloletého prispôbovala výkon svojich rodičovských práv a povinností svojim neustále sa meniacim povolaniam a pracovnej dobe, resp. aktuálnemu partnerovi, nemôže ísť na vrub otca maloletého, pre ktorého je starostlivosť o maloletého na prvom mieste a práve tejto prispôsobuje ostatné okolnosti, a už vôbec nemôže ísť na vrub najlepšiemu záujmu maloletého.

16. Maloletý sa v priebehu konania podrobil opakovaným znaleckým dokazovaniam, pohovorom so psychológmi i s kolíznym opatrovníkom, prvostupňový súd tak mal podľa názoru otca k dispozícii dostatočne podrobne zistený stav i z odborného hľadiska na to, aby mohol najlepší záujem maloletého posúdiť čo možno najobjektívnejšie, ako to bolo možné. Fakt, že rozhodnutie prvostupňového súdu nezodpovedá predstave matky sám o sebe nemôže znamenať, že prvostupňový súd svoje rozhodnutie vydal na základe nesprávneho právneho posúdenia najlepšieho záujmu maloletého.

17. Pokiaľ ide o citáciu judikatúry Ústavného súdu Českej republiky, má za to, že táto nie je pre dané konanie relevantná a prvostupňový súd, ale ani súd odvolací nie sú viazané právnym názorom súdu iného, hoci členského štátu Európskej únie. Rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 09.10.2020, sp. zn. 14CoP/22/2018 matka maloletého poukazuje na skutočnosť, že styk rodiča s maloletým dieťaťom sa uskutočňuje predovšetkým v záujme dieťaťa a nie rodičov, paradoxne je to však matka, ktorá sa v rámci konania dožadovala, aby sa tejto prispôbil maloletý absolvovaním školskej dochádzky na základnej škole v mieste jej aktuálneho bydliska vo B. a otec maloletého, aby tohto na styk k matke priviezol, prípadne tohto vyzdvihol vždy tak, ako to matke v tom-ktorom prípade vyhovovalo. Otázka, akým spôsobom matka maloletého kládla dôraz na najlepší záujem dieťaťa, ktorý mala povýšiť nad svoje osobné potreby tak zostala v konaní doposiaľ nezodpovedaná. Otec maloletého v rámci konania opakovane deklaroval, že matke v styku s maloletým nebráni, taktiež nikdy styk matky neobmedzoval ani pre prípad prázdnin, či iných udalostí, bola to vždy matka, ktorá určovala, kedy maloletého otcovi odovzdá. čo sa v čase pred vydaním rozsudku zo dňa 29.03.2022 stávalo skôr, než mal byť formálne maloletý otcovi odovzdaný. Znalkyňa vykonaným dokazovaním v prvom rade poukázala na potrebu zachovania jednotného výchovného prostredia, ktoré je z jej pohľadu pre maloletého vhodnejšie práve v domácnosti otca, v ktorej v podstate nepretržite žije už 4 roky. Uvedené odôvodnila tým, že „u otca je v porovnaní s matkou väčší dôraz kladený na organizáciu, teda možno konštatovať, že otec vo väčšej miere v porovnaní s matkou dbá o dodržiavanie istých pravidiel a organizácie rodiny (režim dňa, spánok, strava, čas na učenie a pod.). Na základe uvedeného je výchovné a vzdelávacie prostredie otca pre maloletého vhodnejšie. Maloleté dieťa by malo zabezpečené lepšie podmienky pre svoj telesný, intelektuálny a morálny vývoj v domácnosti otca.“ Znalkyňa teda neuviedla, že striedavá starostlivosť nie je v danom prípade vhodná z dôvodu rozdielnych finančných pomerov otca a matky maloletého, ale z dôvodu rozdielneho výchovného a vzdelávacieho prostredia.

18. Matka maloletého v súvislosti s návrhom na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti tento podmieňovala dodatočnými podmienkami kladenými či už na otca tým, aby tento údajne rozdielne finančné zabezpečenie kompenzoval úhradami výživného matke, alebo na maloletého tak, aby tento zmenil svoje vzdelávacie zariadenie. Striedavá osobná starostlivosť by tak v ponímaní matky predstavovala iba dodatočnú záťaž pre maloleté dieťa ako aj otca, pričom jej realizácia z dôvodov na strane matky ani v minulosti nefungovala. Je to práve matka maloletého, ktorá opakovane zdôrazňuje, že realizácia styku s maloletým pre túto predstavuje zvýšenú finančnú záťaž, vyžadujúc pri tom, aby to bolo práve maloleté dieťa, ktoré sa má prispôbiť jej životným podmienkam. Pokiaľ je dieťa ponechané v starostlivosti otca okrem iného i z dôvodu, aby toto nebolo vytrhávané zo známeho prostredia, ktoré dôverne pozná a kde sa cíti bezpečne, nemožno tento postup považovať za uprednostňovanie otca a tvrdiť, že tento má dieťa „bez komplikácií k dispozícii“. Matka maloletého poukazuje na skutočnosť, že stanovené výživné vo výške 100,- Eur mesačne je pre túto príliš vysoké pričom ako dôkaz predkladá pracovnú zmluvu, na základe ktorej má táto zarábať mzdu vo výške 430,- Eur. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že počas pojednávania dňa 29.03.2022 matka prvostupňovému súdu preukazovala zamestnanie u iného zamestnávateľa ako je tomu v súčasnosti, pričom i v čase pojednávania bola zamestnaná iba približne mesiac. Znova sa tak v danom prípade potvrdzuje, že matka nie je schopná si udržať stabilné zamestnanie, z ktorého príjmu by bola následne schopná primeraným spôsobom zabezpečiť úhradu výdavkov maloletého. I výživné vo výške 100,- Eur nie je a do budúcnosti nebude postačujúce pre maloleté dieťa, nehľadiac pri tom na jednorazové mimoriadne výdavky napríklad i v súvislosti so školskou dochádzkou, ktoré hradí výhradne otec maloletého.

19. Na strane druhej však príjmy otca nemožno považovať za nadštandardné, tieto zodpovedajú snahe, pracovnému zaradeniu a praxi otca, ktorý je živiteľom rodiny, a z ktorého príjmu sú hradené všetky potreby domácnosti vrátane potrieb maloletého spočívajúcich v strave, ošatení, drogérii, školských pomôcok, ale v neposlednom rade i tvorbe úspor. Otec maloletého rovnako kladie dôraz i na stabilizáciu duševného stavu maloletého, kedy pre tohto prebiehajúce súdne konanie rovnako predstavovalo neúmerný stres a psychickú záťaž.

20. V plnej miere sa stotožňuje so závermi prvostupňového súdu v zmysle rozsudku sp.zn. 12P/73/2018-824 zo dňa 29.03.2022 a žiada, aby Krajský súd v Trnave tento rozsudok ako vecne správny potvrdil.

21. K vyjadreniu otca sa vyjadrila matka. Uviedla, že stav v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia nemôže byť podkladom pre posudzovanie vecí samej. V období, keď matka maloletého pracovala v F., ako aj v období, počas ktorého boli zatvorené školy z dôvodu pandémie COVID-19, sa prakticky realizovala striedavá osobná starostlivosť. Okrem toho otec uvádza, že nikdy žiadnym spôsobom nebránil matke v styku s maloletým, ani ho nijako neobmedzoval, čo tiež nie je pravda, pretože otec maloletého niekoľkokrát zmaril styk matky s maloletým. Otec tiež matke tvrdí, že maloletý nemá telefón, pričom maloletý uviedol, že svoj telefón má, ale nesmie v ňom mať uložené telefónne číslo matky a matka tak nemá na syna telefonický kontakt. Jediná možnosť telefonicky sa so synom skontaktovať je prostredníctvom mobilného telefónu otca, a teda v jeho prítomnosti, aby vedel, o čom sa so synom matka rozpráva. Otec neuviedol, že výsledkom tohto siahodlhého dokazovania boli rozporuplné závery, a teda nie je možné tvrdiť, že stav bol dostatočne podrobne zistený.

22. Otec spochybňuje relevantnosť judikatúry Ústavného súdu Českej republiky, avšak má za to, že argumentačne je toto rozhodnutie použiteľné, pričom sa pridriava predtým uvedeného, že najlepší záujem dieťaťa nie je možné stotožňovať s nemennosťou výchovného prostredia. Jej horšia finančná situácia predsa nemôže byť nielen v jej neprospech, ale najmä v neprospech samotného maloletého dieťaťa, ktoré v konečnom dôsledku prichádza o prítomnosť matky. Má za to, že maloletý absenciu matky vníma a trpí tým, a teda jeho najlepší záujem v tomto prípade nebol braný ako primárne kritérium pre rozhodnutie, a teda nebol správne právne posúdený.

23. V prípade možnosti navštevovať dve základné školy, znalkyňa sa jasne vyjadrila, že maloletý by s uvedeným nemal závažnejší problém, čo svedčí v prospech striedavej osobnej starostlivosti. Z predloženého znaleckého posudku jasne vyplynulo, že obaja rodičia sú plne spôsobilí sa o maloletého riadne starať, obaja rodičia majú pozitívny vzťah k maloletému a maloletý oboch rodičov miluje. Maloletý sa jasne vyjadril, že chce byť s oboma rodičmi rovnako, a keď sa dozvedel o reálnej možnosti navštevovať 2 školy, okamžite bol tejto možnosti otvorený. Pri skorších vyšetreniach otec maloletého presvedčil, že nie je možné navštevovať 2 školy, a preto aj vyjadrenia maloletého smerovali výlučne k ZŠ v F.. Znalkyňa sama konštatovala, že s navštevovaním 2 škôl maloletý nemá problém vzhľadom na jeho rozumovú vyspelosť. V zásade sa v znaleckom posudku nenachádzajú relevantné skutočnosti, ktoré by vylučovali striedavú osobnú starostlivosť o maloletého, práve naopak. Maloletý už spoznal školu vo B., povedal, že by tam rád chodil, ale že otec mu to nedovolí, hovorí mu, že sa to nedá a citovo ho vydiera, že potom už nebudú spolu.

24. Otázka výživného pri striedavej osobnej starostlivosti je čoraz aktuálnejšia, pričom súd by mal do úvahy brať odlišné majetkové pomery rodičov a najlepší záujem dieťaťa. V danom prípade je zrejмый rozdiel medzi príjmami otca a matky, a teda životnej úrovne. Ako už uviedol v odvolaní, nie je v súlade s princípmi spravodlivosti, aby slabšie hmotné zabezpečenie matky znemožňovalo styk/starostlivosť o maloletého tak, ako si to vyžaduje jeho záujem, ktorý viackrát a jednoznačne aj prezentoval (t.j. že chce byť s matkou aj s otcom narovnak).

25. Otec poukazuje na to, že zabezpečuje gro starostlivosti o maloletého, či už je to príprava na vyučovanie, opatera v čase choroby a pod., pričom matka údajne tieto povinnosti vo vzťahu k maloletému nikdy nezabezpečovala. Toto je ďalšie nepravdivé tvrdenie, keďže matka sa o maloletého stará, učí sa s ním a keď je chorý, zabezpečuje starostlivosť a vhodnú liečbu. Práve otec je ten, ktorý zanedbal infekciu, ktorú mal maloletý na perách.

26. Maloletý má tiež nosiť dioptrické okuliare (pri písaní, čítaní a pozeraní do mobilu), avšak otec nezabezpečuje, aby maloletý okuliare skutočne nosil. Keď si maloletého matka prevezme, nikdy so sebou okuliare nemá.

27. Okrem toho otec poukazuje na výborné študijné výsledky maloletého. V tejto súvislosti však uvádza, že v konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by v prípade striedavej osobnej starostlivosti, prípadne v prípade zverenia do osobnej starostlivosti matky, nedosahoval maloletý rovnako dobré výsledky v škole. V bode 10 vyjadrenia otec uvádza, že matka nie je schopná udržať si stabilné zamestnanie. V tejto súvislosti uvádza, že nie vždy ide o schopnosť človeka udržať si pracovné miesto, avšak matka toto nepoužíva ako výhovorku a uvádza, že bola vždy zamestnaná a ani raz nebola evidovaná na úrade práce ako nezamestnaná. Každopádne si však nedokáže nájsť prácu, v ktorej by dosahovala vyššie príjmy.

28. V bode 11 vyjadrenia otec uvádza, že kladie dôraz na stabilizáciu duševného stavu maloletého, pričom predložil diagnostickú správu zo psychologického vyšetrenia. Má za to, že aj z predloženej správy vyplýva ovplyvňovanie maloletého zo strany otca. Otec už pred samotným vyšetrením uviedol negatívne a nepravdivé informácie o matke a prostredí u nej. Maloletý neodmieta chodiť k matke (a ak sa tak vyjadril pred otcom, išlo len o strach z otca, resp. z vyjadrenia pocitov pred otcom). Ak aj maloletému býva nevoľno, nemožno tvrdiť, že dôvodom je skutočnosť, že má byť maloletý s matkou. Každopádne uvádza, že vzhľadom na to, že mala psychologička základné informácie poskytnuté tendenčne a z jednej perspektívy, nemožno hodnotiť diagnostickú správu ako smerodajný dôkaz.

29. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec. Uviedol, že v danom prípade nešlo o rozhodovanie súdu na základe stavu v zmysle neodkladného opatrenia. Je však pochopiteľné, že v prvom rade sa súd v čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zaoberal stavom, ktorý bol aktuálny v tomto období, následne však bolo potrebné v konaní rozhodnúť vo veci samej. Pokiaľ otec maloletého tvrdí, že tento zabezpečuje výlučnú starostlivosť o maloletého po dobu viac ako 4 rokov, má za to, že predmetné bolo v tomto konaní opakovane preukázané. Skutočnosť spočívajúca v dodržiavaní karantény, či krátkodobej dohode rodičov ohľadom styku nemôže byť mylne zamieňaná s realizáciou striedavej osobnej starostlivosti, ktorá nikdy riadne neprebíhala ani v období, kedy o tejto rozhodol súd. Otec maloletého popiera, že by maloletému kedykoľvek bránil i v telefonickú komunikáciu s matkou, maloletý však vzhľadom na svoj útlý vek zatiaľ nevlastní mobilný telefón a z tohto dôvodu využíva telefón otca. Matka maloletého však dieťa kontaktuje veľmi sporadicky, zväčša iba raz za 14 dní i to s oznámením, že si chce maloletého nasledujúci deň vyzdvihnúť.

30. Znalecké dokazovanie bolo nariadené zo strany súdu, resp. si otec maloletého znalecký posudok zabezpečil i súkromne práve z dôvodu, aby tento zistil, aký je skutočný stav veci, aby psychológ ako nezávislý odborník zistil, aké sú najvhodnejšie alternatívy riešenia v prospech maloletého. K znaleckému dokazovaniu, ktoré zabezpečoval otec bola rovnako prizvaná i matka, ktorá však uvedené odmietla z dôvodu, že nemala záujem tieto výdavky znášať spoločne. Taktiež i v prípade znaleckého posudku vyhotoveného na základe pokynu súdu matka trovy znaleckého dokazovania uhradila až oneskorene po opakovaných upozorneniach zo strany súdu. Práve vzhľadom na existenciu dvoch absolútne protichodných postojov oboch rodičov muselo byť nariadené znalecké dokazovanie, nakoľko tvrdenia rodičov a šetrenie vykonané kolíznym opatrovníkom nepostačovali pre rozhodnutie súdu, resp. pre úplné zistenie veci. Opakovane matka maloletého taktiež poukazuje na judikatúru Českej republiky v súvislosti s výrokom, že najlepší záujem dieťaťa nemožno stotožňovať s nemennosťou výchovného prostredia. Ohľadom uvedeného zdôrazňuje, že vhodnosť výchovného prostredia má byť zohľadňovaná práve vzhľadom na potreby maloletého dieťaťa, kedy bolo v konaní preukázané, že aktuálne je to práve domácnosť otca, v ktorej sú maloletému zabezpečené podmienky pre jeho vývoj v podstatne lepšej miere, ako je tomu práve u matky, ktorá vo všeobecnosti natoľko nedbá na školskú prípravu, či rozvoj zručností maloletého v rámci mimoškolských aktivít, v neposlednom rade však i na hygienu domácnosti.

31. V prvom rade otec maloletého poukazuje na skutočnosť, že finančná situácia domácnosti matky a otca je na takmer rovnakej úrovni, zohľadňujúc príjmy spolužijúcich osôb, t.j. partnerky otca a partnera matky. Napriek tomu matka maloletého žiadnym spôsobom neprispieva na výdavky maloletého, tomuto nezabezpečuje žiadne materiálne potreby, predovšetkým však neuhradila ani jedno mesačné výživné, ku ktorej povinnosti bola matka zaviazaná rozsudkom Okresného súdu Galanta sp.zn. 12P/73/2018 zo dňa 29.03.2022! Keď otec matku požiadal, aby maloletému prispela na letný tábor alebo aspoň

maloletému zakúpila topánky, matka odvetila, že ak otec chcel, aby maloletý išiel na letný tábor, má ho tiež pripraviť. Otec maloletého opakovane poukázal na nestabilitu matky i pokiaľ ide o jej schopnosť udržať si zamestnanie, kedy si matka dlhodobo nedokáže udržať pracovné miesto, čo v priebehu trvania tohto konania (viac ako 4 roky) predstavuje viac ako 7 zamestnaní, kedy pred každým pojednávaním súdu opakovane prezentovala nového zamestnávateľa, čo odôvodňovala vidinou vyššieho zárobku alebo flexibilnejšej pracovnej doby, čo malo matke umožniť realizáciu styku s maloletým vo vyššej miere. Napriek tomu však matka následne vo svojich písomných podaniach uvádzala podpriemerne nízku mzdu a žiadala, aby súd zaviazal otca hradiť k jej rukám výživné na maloletého. V súvislosti s uvedeným poukazuje na to, že aj v období, kedy bol na úhradu výživného k rukám matky zaviazaný otec, tento duplicitne neustále hradil všetky výdavky maloletého, nakoľko matka ani v danom čase maloletému nezabezpečovala a nehradila jeho odôvodnené výdavky. Napriek tomu, že matka poberá prídavky na maloletého, vrátane jednorazovo zvýšených vo výške 100,- Eur, ani túto finančnú čiastku otcovi ako kompenzáciu neposkytuje a maloletému nezakúpila ani oblečenie, či pomôcky do školy.

32. Otec maloletého naďalej zastáva názor, že aktuálne školské zariadenie je pre maloletého veľmi vyhovujúce, tento prosperuje a neustále vo svojom vzdelávaní napreduje. Zastáva taktiež názor, že nie je úlohou maloletého dieťaťa prispôbovať sa potrebám matky, predovšetkým nie za situácie, kedy sama matka nemá zastabilizované svoje životné podmienky, a teda nie je jednoznačné, či a dokedy táto vôbec bude žiť v obci B., nakoľko býva v byte svojho partnera, kde nemá žiaden vlastnícky vzťah k tejto nehnuteľnosti a podľa zážitkov maloletého dieťaťa je vzťah matky a jej partnera veľmi konfliktný a emočne nestabilný.

33. Otec maloletého pracuje v dvoch zamestnaniach, všemožne sa snaží zabezpečiť svoju rodinu a maloletého, aby tomuto z hľadiska materiálneho zabezpečenia nič nechýbalo. Naproti tomu matka maloletého tomuto neuhradí žiaden z nevyhnutných výdavkov, dokonca ako už bolo uvedené vyššie, ani súdom stanovené výživné, ktoré má prednosť pred akýmikoľvek inými výdavkami matky. Matka maloletého predložila fotografiu maloletého z obdobia, kedy tento trpel kožným ochorením, opisujúc pritom situáciu tak, ako by sa jednalo o zanedbanie starostlivosti otca z uplynulého obdobia. Táto fotografia je však staršieho dátá, približne 3 roky spätne, kedy sa jednalo iba o krátkodobý zdravotný problém dieťaťa, ktorý znova riešil iba otec zaobstaraním vhodných medikamentov. Maloletý netrpí žiadnym infekčným ochorením, tento má iba zriedkavo bežné detské choroby, tieto skutočnosti boli opakovane súdu preukazované v konaní, nie je preto zrejmé, aký bol zámer matky pri uvedení tejto mylnej informácie.

34. Napriek náročnosti tejto situácie pre všetky zúčastnené strany je o maloletého plnohodnotne postarané, otec dbá na plnenie všetkých potrieb dieťaťa. Nie je pravdou, že by otec matke bránil v styku s touto, kedykoľvek táto mala záujem, otec jej styk umožnil. Ak sa stretnutí však priamo nedožadoval maloletý, bolo tomu tak i z dôvodu, že podľa jeho slov v domácnosti matky pretrvávajú konflikty s jej partnerom, ktorých bol maloletý svedkom, dokonca i situácie, kedy partner matky túto vyhazoval zo svojho bytu. I z tohto dôvodu má otec obavy o prípadné zabezpečenie osobnej starostlivosti matky, nakoľko táto nemá stabilne vyriešenú ani svoju bytovú otázku.

35. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP, § 68 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletého dieťaťa nie je dôvodné.

36. Podľa § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

37. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho

zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

38. Podľa § 78 ods. 1 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

39. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

40. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody matky uvedené v odvolaní, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne rozhodol, ak mal. A. zveril do osobnej starostlivosti otca, matke určil výživné vo výške 100 Eur mesačne a styk matky upravil každý druhý víkend.

41. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhu otca o úprave práv a povinností rodičov k maloletému A., a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a preto nemôže vyhovieť návrhom odvolateľky.

42. Spornou počas celého konania bola v prejednávanej veci otázka zverenia maloletého dieťaťa. Z obsahu spisu vyplýva, že manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 21P/151/2017-72 zo dňa 12.01.2018, keď bola schválená dohoda rodičov, v zmysle ktorej sa maloleté dieťa zverilo na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky a otec maloletého dieťaťa bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 200,- Eur mesačne, a to vždy k 15. dňu, toho ktorého mesiaca vopred do rúk matky, pričom styk otca s maloletým ostal neobmedzený. Uznesením tamjšieho súdu č. k. 12P/73/2018-27 zo dňa 29.05.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č. k. 23CoP/52/2018-90 zo dňa 30.07.2018, právoplatnými dňa 17.08.2018 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne ponechal maloleté dieťa v starostlivosti otca, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Následne súd rozsudkom č. k. 12P/73/2018-437, zo dňa 25. júna 2020 rozhodol autoritatívne o zverení maloletého A. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, keďže považoval práve túto formu starostlivosti o maloleté dieťa za vhodnú, a to najmä vzhľadom na závery znaleckého posudku, ako aj v súlade s odporúčaním kolízneho opatrovníka a ktoré bolo následne uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 23CoP/30/2020-525 zo dňa 24.2.2021, zrušené a vrátené na ďalšie konanie, ktorý uložil súdu prvej inštancie povinnosť pokračovať v konaní tak, aby mohol kvalifikovane rozhodnúť o prípadnej zmene úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu.

43. Súd prvej inštancie doplnil dokazovanie aj doplnením znaleckého dokazovania znalkyňou PhDr. Lindou Katona. Jej závery zhrnul súd prvej inštancie v bode 26 napadnutého rozsudku.

44. Rozhodnutie o zverení dieťaťa do výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov zohľadňuje množstvo faktorov jednak na strane rodičov, jednak na strane dieťaťa. Vo veciach starostlivosti o maloleté deti sú súdy povinné prihliadať predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa. Zásadne na rozhodnutie o zverení majú vplyv viaceré okolnosti, predovšetkým ale ide o osobnosť rodiča, vzťah rodiča k dieťaťu, vzťah dieťaťa ku každému rodičovi, rešpekt k právu dieťaťa stykať sa s druhým rodičom, charakter, morálka a štruktúra mravných noriem rodičov, ako aj všetky ostatné dôležité okolnosti ovplyvňujúce základné právo dieťaťa na to, aby vyrastalo v harmonickom prostredí. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov – otca i matky. Zároveň je však potrebné uviesť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že medzi rodičmi dieťaťa dochádza k dlhodobým nezhodám, prípadne obaja, alebo jeden z nich sa správa neprimerane a ich spolužitie nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí do osobnej starostlivosti len jedného z nich a upravujú sa rodičovské práva a povinnosti.

45. Striedavá výchova by mala predstavovať po rozpade partnerského vzťahu rodičov jednu z najpodstatnejších alternatív riešenia pre deti a to bez ohľadu na to, či medzi rodičmi panuje dohoda. Striedavá starostlivosť kladie na rodičov vysoké ľudské a osobnostné požiadavky, ak ich však rodičia dokážu kultivovane zvládnuť, potom výrazne zvyšuje predpoklad, že láskyplný a produktívny vzťah dieťaťa k obojmu rodičom zostane zachovaný aj po zrušení spoločnej domácnosti. Zachovanie takéhoto vzťahu je prvoradým záujmom dieťaťa, ktorý môže byť potlačený len inými závažnejšími záujmami dieťaťa, ktoré prevážia nad týmto záujmom, veď v prípade, ak sa potom z nejakého dôvodu destabilizuje výchovné prostredie u jedného z rodičov, nie je prechod do výchovného prostredia druhého rodiča pre dieťa taký traumatizujúci. Rozpad vzťahu a definitívne riešenie partnerského vzťahu vo väčšine prípadov so sebou prináša napätie, nepohodu a nepochopenie. Deti veľmi často nechápu, prečo sa to všetko deje, keďže ich optika je veľmi často iná ako optika dospelých a predstava zachovania rodiny pretrváva dlho po tom, čo sa rodičia rozídu. Striedavá výchova by sa mohla stať najmä v prvej fáze alternatívou, ktorá deťom pomôže prekonať adaptáciu na zmenu vzťahových pomerov /nielen z hľadiska aktuálneho zjednodušenia prijatia nového vzťahového status quo, ale aj z hľadiska ďalšej štruktúry ich životnej cesty/. Takýmto riešením by sa z ich života nevytratil výraznejším spôsobom ani jeden z rodičov, ktorí svojou rolou najvýznamnejším spôsobom determinujú ich budúcu partnerskú, rodičovskú a obecnú ľudskú prosperitu. Mohlo by to byť len potvrdením často rodičmi deklarovaného prísľubu, „my sa síce rozchádzame, ale Teba milujeme a urobíme všetko pre to, aby si neprišiel ani o jedného z nás“. Je však v každom prípade nutné neprehliadnuť konkrétne charakteristiky či už dieťaťa alebo rodičov, čím sa nemá na mysli prirodzený vzťahový diskomfort, ktorý sa viaže na fázu rozpadu vzťahu. Pre dieťa je v prvom rade dôležité, aby cítilo, že je skutočne milované, čo nie je viazané dominantne na miesto, ale na reálne vzťahové posolstvá, ktorých sa mu dostane od mamy, otca a často aj širšieho sociálneho prostredia / starí rodičia, krstní rodičia.../.

46. Základným zmyslom osobnej starostlivosti každého rodiča musí byť záujem dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, vrátane tej, ktorá je uskutočňovaná súdmi alebo inými orgánmi. Ustanovenie § 24 ods. 4 Zákona o rodine ukladá súdu, aby pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do výchovy rodičov sledoval predovšetkým jeho záujem s ohľadom na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a tiež schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom, pritom dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov. Zverenie dieťaťa do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov nesmie byť výrazom ústupku vzájomnej rivalite rodičov, ktorá sleduje boj o dieťa (nález Ústavného súdu Českej republiky z 23. februára 2010 sp. zn. III ÚS 1206/09). Podľa judikatúry Ústavného súdu Českej republiky súd nesmie na spôsob výchovy striedavou osobnou starostlivosťou rezignovať, ak jeden z rodičov s týmto spôsobom výchovy nesúhlasí a preto je daný dôvod zaoberať sa dôvodmi, na ktorých je nesúhlas druhého rodiča so striedavou starostlivosťou vybudovaný.

47. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania, pri ktorom vychádzal aj zo znaleckého dokazovania, dospel k vecne správnejmu záveru, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd, že v prejednávanej veci sú za súčasného (aktuálneho) stavu splnené zákonné podmienky pre zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou matky v tom, že nedošlo k zmene pomerov a súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neodôvodnil v čom spočíva podstatnosť zmeny pomerov, keď stav v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia nemôže byť kritériom pre posudzovanie vo veci samej. Odvolací súd k uvedenému udáva, že z vykonaného dokazovania má taktiež zato, že došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zveriť maloletého do osobnej starostlivosti otca. Je zjavné, že iba v dôsledku nezvládnutia starostlivosti o maloletého zo strany matky (uvedené mal súd za osvedčené) bol maloletý zverený neodkladným opatrením dočasne do osobnej starostlivosti otca, od ktorej doby je maloletý u neho až doteraz. Aj keď súd v poradí prvým rozsudkom zveril maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, ako vyplýva z dokazovania, táto fungovala iba necelý mesiac (ktorú skutočnosť matka ani nepoprela), za ten čas si maloletý zvykol na prostredie u otca, cíti sa u neho aj vzhľadom na nekonfliktné vzťahy medzi otcom a jeho priateľkou dobre a ako vyplýva zo znaleckého dokazovania preferuje bývanie v domácnosti otca a neprejavuje záujem o výlučnú osobnú starostlivosť matky. Z obsahu záverov znaleckého posudku, ale aj s ohľadom na ďalšie skutočnosti, ktoré vyplynuli z dokazovania, ako napr. konfliktné vzťahy medzi rodičmi, ale aj podmienky, za ktorých by matka chcela striedavú starostlivosť o maloletého sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie. Pritom má taktiež za to, že nesúhlas jedného z rodičov so striedavou osobnou starostlivosťou nemôže byť prekážkou jej nariadenia (ako poukázala aj matka – vid' Nález Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 4189/18) , avšak v tomto prípade, keď otec pôvodne i súhlasil,

s ohľadom na už vyššie uvedené okolnosti, je zrejmé, že v danom prípade by nešlo o vhodnú formu riešenia starostlivosti o maloletého.

48. V ďalšom matka namieta výšku vyživovacej povinnosti, na ktorú bola zaviazaná.

49. V zmysle súdom prvej inštancie aplikovaného ustanovenia § 78 ZoR v spojení s § 121 CMP, dohody i súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a trvanie dávok, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotnoprávnou podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za predpokladu, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne, okolnosťami na strane povinného rodiča, resp. na strane oprávneného dieťaťa, alebo objektívne, vývojom životných nákladov. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 ZoR). V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

50. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 Zákona o rodine).

51. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda nielen faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov.

52. Z obsahu spisu vyplýva, že s ohľadom na už vyššie uvedené došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje aj zmenu rozhodnutia o vyživovacej povinnosti. Dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie bolo preukázané, že matka podaním doručeným súdu 25.3.20212 vyčísliła svoje aktuálne mesačné výdavky v celkovej sume 640,93 Eur na energie, bývanie, dane, pôžičku, stravu, drogériu, oblečenie, obuv a poistku maloletého. Ohľadom svojich príjmov predložila potvrdenie od zamestnávateľa

H. J. K. I. z 23.3.2022, z ktorého vyplýva, že pracovný pomer trval od 17.8.2020 do 31.1.2022, priemerný čistý mesačný príjem mala vo výške 723,41 Eur za obdobie 11,12/2021 a 1/2022. Od 1.2.2022 je zamestnaná na hlavný pracovný pomer u zamestnávateľa G. H., I.. H. s dohodnutou mesačnou odmenou 863,- Eur brutto bez vykonávania zrážok, odmenu za mesiac 2/2022 mala 413,08 Eur netto, nakoľko v období od 9.2.2022 do 20.2.2022 bola práceneschopná.

53. Matka žije v spoločnej domácnosti so svojím priateľom K. N. v byte, ktorý je vo vlastníctve jej priateľa. Náklady na domácnosť sú cca 200 eur mesačne. Súd prvej inštancie ustálil výdavky maloletého na sumu 249 Eur, ktoré považuje za primerané jeho veku, keď dieťa v čase rozhodovania malo 8 rokov a navštevovalo 3. ročník ZŠ. Uvedené výdavky matka ani nerozporovala. Pokiaľ matka mal. tvrdí, že výživné vo výške 100 Eur je vysoké, a nezodpovedá výške jej príjmu, odvolací súd udáva, že prihliadol tak ako súd prvej inštancie na to, že je potrebné vychádzať z možností a schopností matky ako výživou povinného rodiča. Matka neuviedla, z akého dôvodu jej nebol predĺžený pracovný pomer u predchádzajúceho zamestnávateľa H. J. I. K., pokiaľ uviedla, že s ním rokovala o predĺžení zmluvy. Rovnako tak neuviedla, z akého dôvodu ukončila pracovný pomer v spoločnosti G. H. I. po tak krátkej dobe, keď počas odvolacieho konania predložila ďalšiu pracovnú zmluvu.

54. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúce znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na úkor oprávneného. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, medziiným k tomu, že povinný by sa svojim úmyselným násilným konaním voči oprávnenému s následnou väzbou a právoplatným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody „zbavil“ (alebo mohol „zbaviť“) svojej vyživovacej povinnosti. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20. 2. 2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018)

55. Z vyššie uvedeného vyplýva správny záver súdu prvej inštancie, ktorý vychádzal z možností a schopností matky, táto hodnoverne neuviedla z akého dôvodu bol s ňou bol ukončený pracovný pomer krátko po rozhodnutí súdom prvej inštancie (ani nie mesiac po rozhodnutí súdu prvej inštancie) a preto s prihliadnutím na princíp potenciality, neprihliadol na nový dôkaz predložený v odvolacom konaní, keď mal za to, že sama sa vzdala bez dôležitého objektívneho dôvodu výhodnejšieho pracovného miesta zamestnanca riadne si plniaceho povinnosti voči maloletému dieťaťu. Napokon otec uviedol, že počas 4 rokov matka 7x zmenila pracovné miesto, ktorú skutočnosť ani nevyvrátila, preto tento dôvod o znížení jej príjmu neobstojí. V podrobnostiach pritom odvolací súd odkazuje aj na rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď s prihliadnutím aj na odôvodnené potreby maloletého a vývoj životných nákladov, je výška výživného určená súdom prvej inštancie adekvátna. Keďže matka maloletého v odvolaní žiadne bližšie skutkové dôvody neuviedla, nie je zrejme v čom mal pochybiť súd prvej inštancie, k akým nesprávnym skutkovým zisteniam prišiel a pretože odvolací súd nezistil pochybenie súdu prvej inštancie, odvolacia námietka matky neobstojí.

56. Matka maloletého namietala aj časť úpravy týkajúcej sa styku s mal., avšak bližšie skutkovo uviedla to, že je odkázaná na minimálny kontakt, v dôsledku čoho nemôže realizovať svoje rodičovské práva, ale ani rodičovské povinnosti a v súvislosti s uvedeným poukazovala na nesprávne závery súdu prvej inštancie, pokiaľ nezveril maloletého do striedavej starostlivosti oboch rodičov. V záverečnom návrhu ani nenavrhol spôsob úpravy styku v prípade, ak súd ponechá maloletého v osobnej starostlivosti otca.

57. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zvrchovaný záujem dieťaťa môže, podľa okolností konkrétneho prípadu, prevážiť nad záujmom rodiča, pričom posúdenie proporcionality spočíva na vnútroštátnych súdoch, ktoré sú v bezprostrednom kontakte so zúčastnenými stranami.

58. V zmysle čl. 5 ZoR záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

59. Pojem záujem dieťaťa nemožno chápať zužujúco len ako „záujem zdravia dieťaťa“. Záujem dieťaťa treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

60. K uvedenému odvolací súd už iba udáva, že pokiaľ ide o striedavú výchovu, k tomu sa vyjadril už vyššie. Keďže k samotnému styku sa matka nevyjadrila bližšie, odvolací súd má zato, že takto upravený styk matky s maloletým je postačujúci v súčasnosti na to, aby rozvíjali svoj vzťah. Z vyjadrenia otca vyplýva, že nebráni matke stykať sa s maloletým aj častejšie, a pokiaľ matka zvládne a bude udržiavať a rozširovať svoj vzťah s maloletým v súdom stanovených intervaloch a otec bude brániť matke v styku mimo rámca súdom určeného súdom, nič nebráni matke podať návrh (pokiaľ sa rodičia nedohodnú) na rozšírenie styku, prípadne i na zmenu starostlivosti, ak dôjde k zmene okolností, ktoré v súčasnosti bránia zveriť maloletého do striedavej starostlivosti, resp. jej osobnej starostlivosti.

61. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že odvolacie námietky matky neboli opodstatnené a odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých častiach vo veci samej, ako aj v závislých výrokoch IV. a výrokoch VII., VIII. a IX. o náhrade trov konania.

62. Napokon sa žiada ešte zdôrazniť, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, čo vyplýva i z ustálenej judikatúry. Judikatúra však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

63. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol za použitia ustanovenia § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

64. Senát odvolacieho súdu prijal tento rozsudok pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).